

ANY II

NÚM. 70.

BARCELONA 27 DECEMBRE DE 1889.

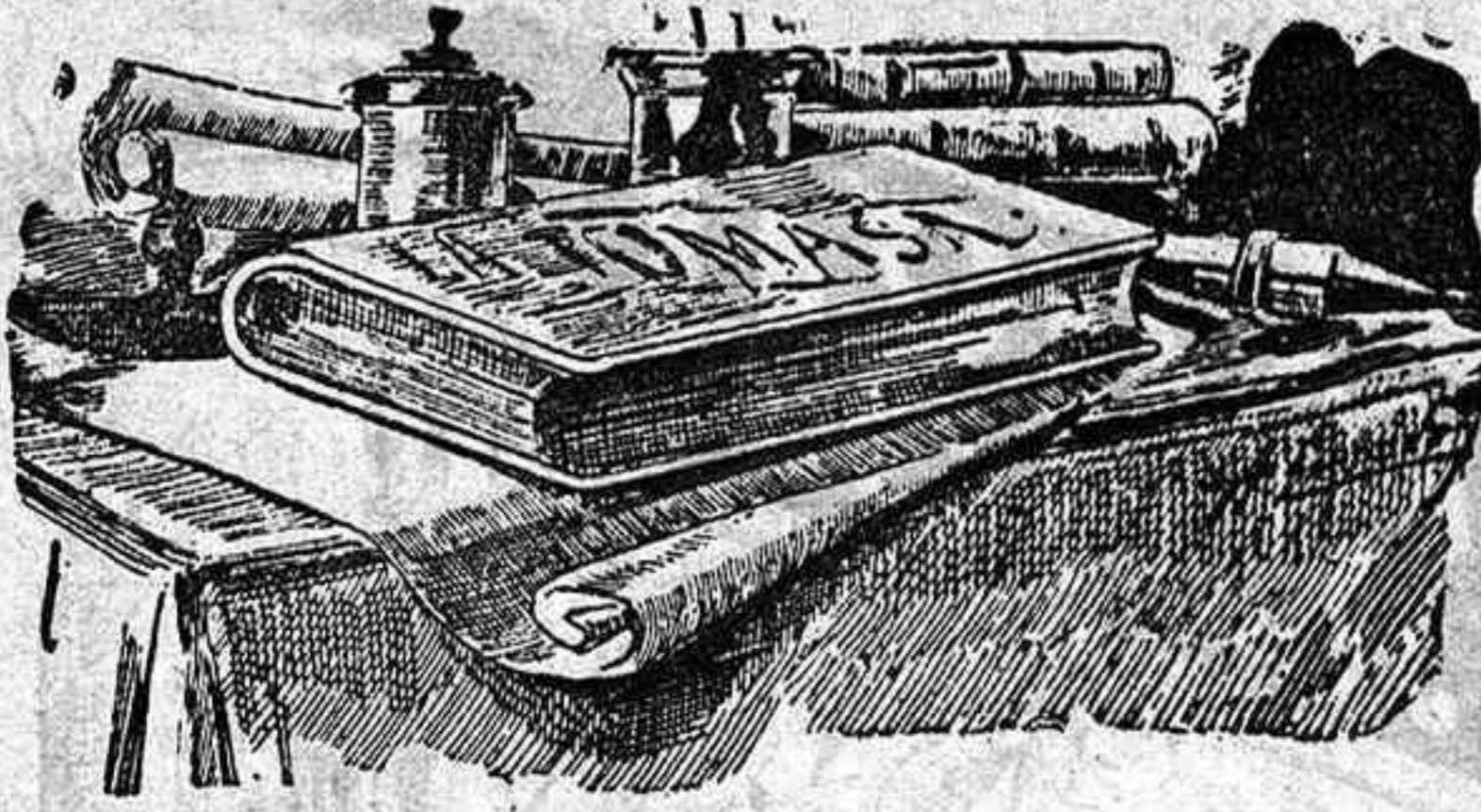

SETMANARI CATALA

10 CENTIMS lo número

Feodorov Bonaplatà

MEMORIAS PÓSTUMAS

AJA ja hi hem arriuat.

Avuy es la gran diada per aquets mestres que tenen la prerrogativa sobre tots los altres sers de la terra.

Luego dirán que la providencia es la justicia... prou!... la lley delambut! Els homes!... cementiris ambulants de tots los demès sers de la terra! Los seus estómachs no son mes que panteons hont hi aném á parar casi tots los altres vivents que formém la gran familia humana.

Y si algun se n'escapa es porque no 'ls hi fa goig á la vista... Ditxosos d' aquets; jo he tingut la pega de ser dels mes apreciats per aquesta colla de butxins sense entranyas.

Pobre de mi!... A la flor de la meva juventut!...

Per Sant Tomás vaig fer un any... un any de vida y ja 'm donan las dimissorias!... Lladres!... mes que lladres de la meva sang!

Fa tres mesos que 'n Jordi, l' antich amo que tenia, 'm va fer coneixer la polla mes esbelta del Vallés... Aquell dia que me la va tirar al corral, lo recordaré fins al últim moment... Ditxosas horas d' amor! qu' aviat han desaparegut!... Fa dos dias... al millor de la lluna de mel... val mes olvidarho!... Ja me la donarán la lluna de mel!...

Per ara, ja comenso á fer goig; aquí lligat de peus sobre aquets fogons, ab una calor, que dech tenir la cara vermella com un bitxo; y que á jutjar per la conversa qu' acabo de sentir entre la criada y un cabo d' artillería qu' ha vingut á veurerla, m' he enterat d' un programa que us dich que n' he quedat d' alló mes contènt.

Aquellas salsitxas y cascabellitos, pinyons y prunas que hi ha allí en un plat y que jo pensava que ho volían per postres, he sabut que tot m' ho han d' ataxonar á dins del ventre.

Quin entreteniment!... Ves si no fora bo de la mateixa manera sense aquest requisit tan poca solta! No 'ls basta tallarnos lo coll sens haver comés cap crim. Jo!... tan gall d' Indi de bè!

Luego, segons m' he enterat, m' arrancarán las pomas de una en una, que us dich que si no soch ben mort ja 'm distreuré. Una vegada un altre gall d' Indi per questió de celos 'm va clavá una picada que me 'n va arrancar una y os dich que vaig veurer á la padrina, y aixó que no sé qui es. Y segur que per ficarme tot aquest fato á la bodega, m' haurán de fer autopsia... Quins capritxos!...

Y que quan me tallin lo coll no crech tampòch que 'm donguin gayre gust. No, lo qu' es jo, si puch, prou deixaré al meu butxí borni d' un cop d' ala.

Allá hi ha també un parell de pollastres que no fan mes que dormir. Prou que dormiréu, burros!

Aquets mestres encara son mes desgraciats que jo. Segons he sentit, després de ferlos á trossos, los farán ab romesco una mitat, y l' altre ab such de perdiu.

Per lo de such de perdiu, passe, pero ab romesco 'm daria moltas patacadas.

Tocant á mi, m' he enterat y encara á taula faré un xich de goig. Tindrè un color daurat que l' adquiriré en lo forn y 'm presentarán enter y ab las mans á las butxacas

Lladres!... no sè com no ho coneixen que tenim sentits com lo primer que hi hagi.

Perqué 'ns han de matar?... vejám... Que menjin patatas que no 's morirán per xò... Sense platillos ni befsteads bé passém nosaltres... jo tota la vida que no menjo més que blat de moro. Y separarme aixís de la familia! Quins cors!... Es clá!... vaig deixarme ensarrollar... Jo que, gracia á Deu, tinch gana, 'm van sorprendrer per la flaca. 'N Jordi va tirarme un grapat d' arrós y aixís que abaixo 'l cap per cruspirmel, d' una grapada va agarrarme per las potas fentme dar un cop de bech á terra que 'm va aixafar lo moch y las barba-rellas.

Quina gracia!... valerse de la forsa bruta... y ab quí? ab un gall d' Indi sense malicia que no 's cuydava mes que de menjar y beurer.

Oh!... y la meva promesa? Pobreta! la vareig veurer á la rambla á pocas passas de mi, lligada com jo de camas, y á cada rato la sospesavan com á mí, tornantnos á tirar de qualsevol manera, després de atormentarnos fentnos unas pessigollas que 'ns feyan riurer sense ganas.

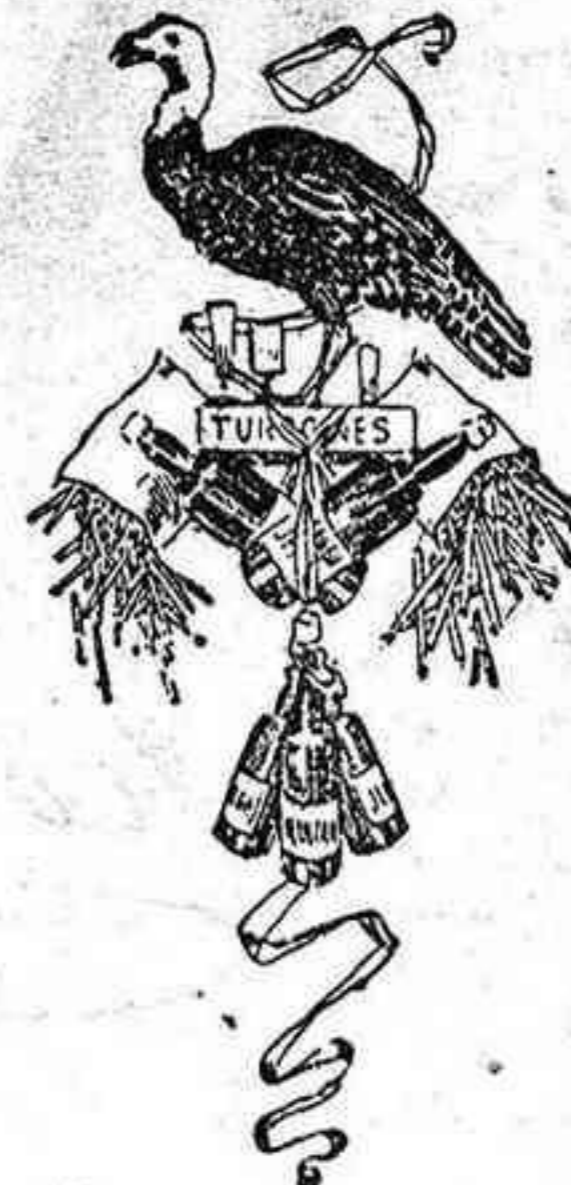
Alto que torna á entrar la cuynera!... Qué porta?... Dos cunills!... Vaja, si, alanta!... si, si.. ja podéu tirar cóssas... Aquets diu qu' han de morir á cops de puny. Quina mort mes ordinaria!... Si si... ja podeu vellugá 'l nás. A n' aquets els han de fer ab ali-oli!... Que pro-saich!...

Quéfa aquesta dona? Ep!... no juguém!... deixim anar! No 'm sent!... Y agafa 'l ganibot!... Ay la mare!... y aquest plat?... Perqué 'l vol aquest plat? Diu á l' artilleré que l' aguanti y que no deixi vessar la sang.

Veurás... acóstat!... Ja la tens!... D' un cop d' ala li he mitj aixafat 'l nás; Tórnhí... Tè, un' altre!... Renegas?...

Ara 'l cabo l' ajuda!... gran mal! lladres!... deixeme anar... ay!... aaaaaay!... se 'm vá tor...nant fos...ch cock... coooock... cook... cooooo...o...o.

SERRALLONGA.

NO L' HE TRETA

Vint y dos mil trenta sé!
Me l' estich mirant... y rich
com si 'm 'guès tornat ximplét.
Malehit siga 'l bitllét!
Un número tan bonich!

Vaig veurer penjar dels fils,
lo dia fatal, la llista;
y sens pararme ab istils,
com boig, hi clavo la vista.
Pero... ay la mare!... Ni 'ls mils!

Adios plans!... Adios pensá
en navegar vent en popal...
Adios téchs y passejá!
Adios viatjes per Europa
y la torre á Sarriá!

Altra volta m' encaparra
aquest mon vil y faláz,
com deya 'l malaurat Larra.
Malehida sort!... Tú m' has
ben aixafat la guitarra!

Ja puch ben cantá un *al-legro*
perque os dich que m' he lluit!
Ni pescá un premi petit!
Qué vol dir?... ni un reintegró
per deixarme ressarcit.

Y al pensá que hi ha qui s' empaca
ab los mils, y surt d' apuros...
Aixó es agafar la vaca!...
Jo no més tinch los deu duros
á fora de la butxaca!

Jo que ja 'm veyá á París
derrotxant com un milord,
ó un potentat, lo panis,
y encara 'm veig á un quint pis
que no tèn ni sostre mort!

París!... Lo meu desitx gran!
allí ab aquellas grisetas
tan grassonas!... tan guapetas!
Que tantas festas vos fan
quan vos oloran pessetas...

Poder pujar com 'n Nèspre
á la torre *Infiel* un dia;
y que ja plé d' alegría
m' hi veyá... Si, no tenia
jo mala torre ahir vespre!

Després qu' un home s' ha vist,
fins somiantho, rich de sobra,
y de prompte... voto á Crist!
veurers altra volta pobre...
No ho digan, qu' es trist; molt trist!

Que quan se veu acabadas
las penas, y 's creu menjar
Rosbeeff, biffsteach, y bacadas,
s' ha de torná á contentar
fent la vida d' arengadas...

Y en tant, uns... caras de raps!
s' entretenen en contarlos
acabant los mal de caps,
y encara, jo, burro! engreixarlos
afejinthi 'ls meus deu naps!

Sino sigués que m' inspiro
ab la religió, y atent
los resultats sempre miro
del qué puga dir la gent,
avuy... 'm clavava un tiro.

Jo que 'ls vaig dar tan rodons!...
Que tornin altra vegada;
ja 'ls diré qu' están tots bons.
Cá... si es una ensarronada
per tots los quatre cantons.

Redéu!... Ara fos á fè!...
Tart ho he arribat á compendrer...
¿Y els deu naps, com ho faré
per recobrarls?... vaig á pendrer
un décim de la que vè.

PEPET DEL HORT.

A LA FIRA DELS GALLS

SONET

—Cómprim aquest pollastre senyoreta...
—¿Quánt val aquest capó?—Tres duros.—Y ara?
—¿Quán ne dona vosté?...—Uy, va molt cara
la virám aquest any; mira Pepeta
quina polla mes maca hi ha allí dreta.
—Ja la pot sospesar; no te cap tara.
—¿Y quin preu tèn?—Conéch que fan la cara
de comprá.—Vaya.—Donchs, ni una pesseta
n' hi treuré, val cinch duros.—Ay, mamá,
no la compri.—¿Quant vol gastá, vosté?...
escolti...—Bé si acás ja tornaré...
—¿Qué li falta, senyora?... ¿Vol comprá
un pollastre?...—Aném, noyas... no 'ns convé;
passarém com l' altre any; ab bacallá!

J. STARAMSA.

01402

Jo també vaig volguer provar fortuna
Jugantme vint ralets, un duro en barra;
La rifa, com á molts. no m' encaparra;
Mes jo vulguí posarhi aquella engruna.
Vinguí Nadal. Molts van quedá á la lluna
De Valencia, grandíssima bandararra!
Perduts com nau que rompers veu sa amarra
Y per tornarse anclar no n' hi queda una.
¿Vólen saber ma sort? Compró la llista
Per veurer si eix paper ma set aplaca;
Segueixo al mil quatre cents dos la pista
Y éll may sa sombra devant meu destaca;
Planto al sens fi de números la vista,
Y veig que havia tret..... de la butxaca.

FRANCESC MARULL.

A CAL DOCTOR

—Deu lo guard' senyor Doctor.
—Olal! vosté senyor Pi!
Y donchs, que 'l porta per 'quí?
altre volta te 'l dolor?
—No es per mi; per la senyora
pus que noto ab molt espant
que la pobra se 'm va inflant
y te mareig á tot 'hora.
—Que son casats ¿quant temps fá?
—Sis mesos aprop. ¿Y qué?
—Diguim, d' hont es fill vosté?
—D' ahont? de la Vall d' Ará.
—Ja 's veu. La seva senyora.
No ho puch saber lo que té
pero lo que de cert sé
que ho sabrá la llevadora.

J. PRATS NAYACH.

AVIS IMPORTANT

Qualsevol y qualsevulga
Que disposi ara al moment
De una sèma que no baixi
De mil duros en paper,
Y vulga entrar com á sóci
Per explotá un negociet,
Que net dona un benefici
De noranta cinch per cent,
Sens contar altrás gangotas
Que ademés un reculleix,
Y tenint la gran ventatja
Que per mal que tot anés
La seguritat se dona
Que no 's perdrá cap diné,
Y que si al veurer com marxa

La industria ó negoci aquest
Li sembla que no presenta
Per guanyar 's hi tans ralets
Y no vol seguir sent soci,
Se li tornarà al moment
Lo capital qu' hi hagi dut
Pagantseli l' interés
Pels dias que hagin passat
A rahó de un vint per cent....
Que 's presenti á fé 'l dipòsit
Demá passat á las deu
Al número 100, según,
Del carrer dels Ignocents.

MARANGI.

LA GRAN DIADA

—Fuíme d' aquí del devant
no es dia de bacallá.
—Avuy m' has de dispensá;
perdonam; soch un cessant

Mármol en quien doña Inés
en cuerpo sin alma existe,
deja que el alma de un triste
pugui lleparte no més.

LOS DIBUIXANTS DE LA TOMASA

UN PESSEBRE

ENTRIN... entrin... ja poden entrar. Noya fes llum que 'ls senyors venen á veurer lo pessebre... Tinguin compte, per aquí, pássin...

Es maco, eh?...

N' estém molt contents. Com á gran, no crech que ningú 'ns pugui passá la má per la cara, y per lo que toca á cops de vista ben disposats y á figuras de mérit, no hi haurá cap pintor ni escultor que hi tinga res que dir. Tot es tret del natural, ab un ingy que 'ls deixarà parats. ¡A casa som la gran gent per aquestas cosas!

¿Qué volen dir que 'ls enganyém? Donchs entrin. Vagin mirantlo bè per tots cantons.

Reparan aquellas ratllas tortas y embolicadas, plenas de sóts y trencacolls, qu' atravessan tota la taula del pessebre? son camins que no s' hi pot viatjar. Aquets dalts y baixos ja hi son fets expressament; tothom se creu que son de debó. L' any vinent, si Deu ho vol, hi posarém uns quants carros encallats y uns quants cotxes volcats. Aixís resultarà mes pintoresch y natural.

¿Veuhem allí sota aquells suros, uns trossos de vidre que figuran aygua? es una riera, que quan fá una gotellada desseguida s' ompla, y xano xano va á inundá aquella ciutat que 's veu allá lluny coronada de campanars d' iglesias y convents.

Aquesta ciutat mirintla be per tots cantons. ¿Reparan uns gran edificis com palacios? Son d' una Exposició. Fa molt temps que volen tirarlos á terra; pero s' espeia d' un moment á l' altre que s' ensorri tot y allavors ja no haurán de ferho y de passada matarán las bestiolas que ja si han fet. Ara mirin cap á l' altre cantó: ¿Veuhem una cosa com una carretera? L' lló serveix per ferhi correr caballs y per llenzarhi mils duros. Devegadas algú també s' hi parteix lo cap, però no bè d' aquí.

Ara aguaytin la mateixa ciutat, aixís, frente per frente. Reparar un carril molt petit que 's fica per aquell carrè? es un tranvía que fá deu ó dotze desgracias diarias.

Mirin cap aquell cantó, un pont qu' ha caygut. Mirin mes enllá un pont ensorrat. Mirin cap aquí, un pont qu' ha dit faba. Com que tots 'ls fan á pública subasta, si poden passar ab dos, no n' hi gastan quatre.

Observan aquells bastonets plantats per tot arreu que aguantan fils negres: representan pals de telégrafos. Aquestos fils ja son trencats expressament: figura qu' han caygut quatre gotas y 'ls telégrafos s' han espatllat.

¿Volen veurer un' altra cosa que 'ls farà ilusió. Mirin darrera d' aquell bosch, un tren descarrilat. Mirin devant d' aquella caseta, un tren fet á trossos. Mirin darrera aquell marge, dos trens que s' han fet un petó. Ja n' hi voliam posar quatre ó cinch mes, sino que no hi han capigut.

Mirin dalt d' aquell turó. ¿Veuhem un poble mitx arruinat? Reparar unas figuretas, ab los brassos enlayre, com si demanessin socorro? Es un poble que de mica en mica 's va ensorrant. Ya s' han recullit mols quartos per enviarhi, pero no s' hi enviarán fins que de dit poble ja no se 'n canti gall ni gallina.

Veuhem cap aquell cantó unas quantas casetas? alló també es un poblet. No estranyin de que no hi hagi figuras. Tots los seus vehins se n' han anat á América, perque aquí si morian de gana.

De segú que no se n' han adonat del mar. Veuhem? es alló de vidre. Hi ha unas quantas barquetas. No estranyin de que no hi hagin barcos grossos. Ara 'ls están fent. Si de aquí trenta ó quaranta anys ja son fets, ja 'ls hi posarém.

¿Y de figuras? Ja 'ls he dit que n' estavam bè.

Mirin aquell pagés cora plora. Plora perque la floxera li ha malmés la vinya.

Mirin aquell capellá que va á dalt d' una mula. Torna d' adorar el niño y de predicá contra 'ls liberals.

Reparan aquell home negre, alt, prim, ab vestit destrossat, sentat sobre un suro, que pastora bens, y toca el fluviol? Es un mestre d' estudi que cansat de no cobrar, s' ha posat á fer de pastor.

Veuhem en aquella verneda, devant d' aquell gresolet, un home assentat ab tota calma fumant, llegint y prenent la fresca? Es un peató de correus que s' entera de la política y desclou las cartas per veurer si n' hi ha alguna per éll.

Veuhem aquell que pastora dos bous? Aquell havia estat bombero y com que may lo pagavan, ho vá deixar correr v ara es mosso d' una masía.

Mirin aquell pagés com s' exclama. Qualsevol diria qu' acaban de cobrarli la contribució.

Veuhem aquells homes que corren per dalt d' aquella montanyeta y portan saquets de quartos á sota la xella? son recaudadors de contribucions que fugen y s' en portan 'ls quartos perque ningú 'ls robi.

Mirin aquellas duas figuras allá en aquell reconet; totas dugas llegeixen. L' una riu y l' altra s' estira 'ls cabells y pica de peus. Es que 'l que riu llegeix LA TOMASA y l' altre es un carlí que llegeix *El Siglo Futuro*.

¿Y que no han reparat ab la Anunciata? Mirintsela allá sota aquell turó. Los pastors s' estan al voltant de l' olla quan los sorprén la presencia del ángel, penjant d' un filferro. L' ángel 'ls diu que tots los bens y bous que tinguin que estiguin malats, que 'ls portin á Barcelona que 'ls vendrán igual que si estiguessin bons.

Mirin allá 'ls tres reys, tot cofoy, á dalt dels camells; 'l negre va darrera. Si haguessin tingut temps encomptas dels tres reys hi haurían posat tres regidors d' ofici, que avuy dia son 'ls verdaders reys de 'ls Municipis.

Al mitx de tot, ¿veuhem? Hi ha 'l Naixement. Allí

está 'l bon Jesuset, tremolant de fret, acompanyat del bou y de la mula que se li menjan la palla.

Representa la Nació á qui los pares de la patria y comparsas la tenen quasi escorxada.

Aquí tenen lo pessebre qu' hem fet á casa. Si 'ls ha agradat, tornin á veurerl; l' enceném cada vespre, y si no 'ls ha agradat vinguin vostés á guarnirne un de millor.

RAMÓN ROMAN.

¡LA GROSSA!

Als lectors de LA TOMASA

¡Era ben méva!

Consultantli á una gitana
sobres si tindria sort,
'm va dir qu' el qu' es la grossa
aquest any me l' enduch jo.

No podeu pas figurarvos
lo salt que vaig ferli al coll
al dirme aixó aquella dona
ab accent de convicció.

Y no hi ha dupte, jo ho crech,
pus á mes de somiar polls,
vaig vessá ahí vi á la taula
y las mans 'm fan picó.

Per lo tant, no hi poséu dupte,
cap y al ultim he fet sort,
y 'l que digui lo contrari
es molt tonto y molt talós.

Tanta es ja ma confiança,
y tant segú estich d' aixó,
que avuy mateix paro pis
y 'm caso dintre de poch.

A n' els pares de una noya
del carrer de 'n Petritxol
á qui estimo, avuy mateix
los faig la declaració,
y sent rich... es peix al cove.
L' argent fait tout, be ho se prou.

Lo sastre 'm fiará vestits,
la *patrona* cor que vols,
cor que desitjas: Monjetas?
cá!... ni parlarne; 'ls sigrons
y escudella ab escupina,
tot ho posará á recó
y 'm dará per tota menja
rosbeef, bifeachs, talls de bou
y xocolate ab melindros;
(ara 'l prenc ab rosegons.)
'M tractará ab mes dulsura
ella que rés te de dols,
qu' un pretendent á un ministre
ó una cambrera als senyors.

Per ço 'm valch de LA TOMASA
per convidá á sos lectors
á casa, carrer de Ronda,
entresuelo, trenta nou.

Allí, sense cap reparo
poden venirhi, jo hi soch
a las horas de dormí
fins que tingui 'ls patacóns.

Farém un diná de: *extra*,
ab puros, Chateaux-Margaux,
qu' es aquell ví que 'n Marconi
va retreurer no fa molt,
y altras cosas que no cito
per no ferlihi mal de cor.

Qui vulgui venir que vingui,
ja saben ma direcció;
no faltin, perque la *grosa*
me l' emporto, ¡si senyors!

Tot aixó vaig somiarho,
y ara 'm trovo que ni sols
vareig reuni una pesseta,
per tenir part á un taló.

J. PRATS NAYACH.

A lo noy de la Imprempta

En tot casa no hi un ral
per comprar gall ni gallina;
tinch lo *dengue* y m' amohina
eixa malura infernal;
aixis es qu' estant inalalt
y no tenint cap diner,
diguin al senyor Ferrer
director de LA TOMASA,
que per vuy m' estich á casa
y que 'ns veurém l' any que vé.

JOSEPH M.ª CODOLSA.

¡VIRAMI!

LLETRETA

Aquell que vulga com cá
celebrar aqueix Nadal
y desitxi virám bona,
jo n' hi daré ab poca estona
sense que li costi un ral.

¿Veus aquell jove aixerit
qu' ab las orellas vermelas
va darrera de las bellas
tant de dia com de nit,
y en sas faldillas cusit
sempre espera fè un... desastre?
¡Es un pollastre!

¿Veus aquella guapa nina
qu' ab elegancia vesteix,
y quan pel carrer camina
sempre un *Quidam* la segueix,
perdent las horas y 'l greix,
creyent lo ferhi forrolla?
¡Es una polla!

¿Veus aquell Senyó panxut
y de joyas carregat
que 's pavoneija, cregut
qu' es rey de la humanitat
perque de Cuba ha arriuat
portant pleníssim lo bot?
¡Es un indiót!

¿Veus aquella dona grassa
que no tenint res que fer,
xerroteijant lo temps passa
ab vehins del seu carrer,
y tant lo mal com lo bè
surten de la seva boca?
¡Donchs es un 'óca!

En fí; ¿Veus aquell simpátich
jove, ab la veu de flautí
que tè un riurer sistemátich...
que no fuma ni veu vi...
que las donas li fan pò...?
¡Es un capó!

Si la gana 't mou requesta
no 't vulguis morir de fam;
menja la virám aquesta,
y quan vingui un' altra festa
ja 't donaré mes virám!

B. TORRENS Y BOLART.

EN CAPELLA

Avuy morirém companys;
prou fatíchs y prou afanys,
puig que la grey
nos condemna, y lo butxí
espera poguer cumplí
la fatal lley.

Feu que no hos manqui 'l valor;
no probeu d' ablandí 'l cor
de qui no 'n tè;
y en lo moment decissiu,
demonstreulshi que teniu
valor sencé.

La justicia sempre justa,
ab nosaltres es injusta;
¡malehidal!

Caiga sobre d' ells lo pés
de lo injust, puig que injust es
robárns la vida.

Morirém com van morir
los que 'ns váren precedir
en cop tan grán,
malehint de cor endins
á los fellóns assessins
que 'ns matarán.

Pit y valor, mos companys,
no llenséu al vent los planys
de la frissansa;
y al rebrer lo cop mortal,
sia nostre crit final,
odi y venjansa.

Així en la cuyna parlava
un gall d' Indi qu' es donava
ja per difunt;
pus vora seu la criada
d' un gros ganivet armada,
ja estava á punt.

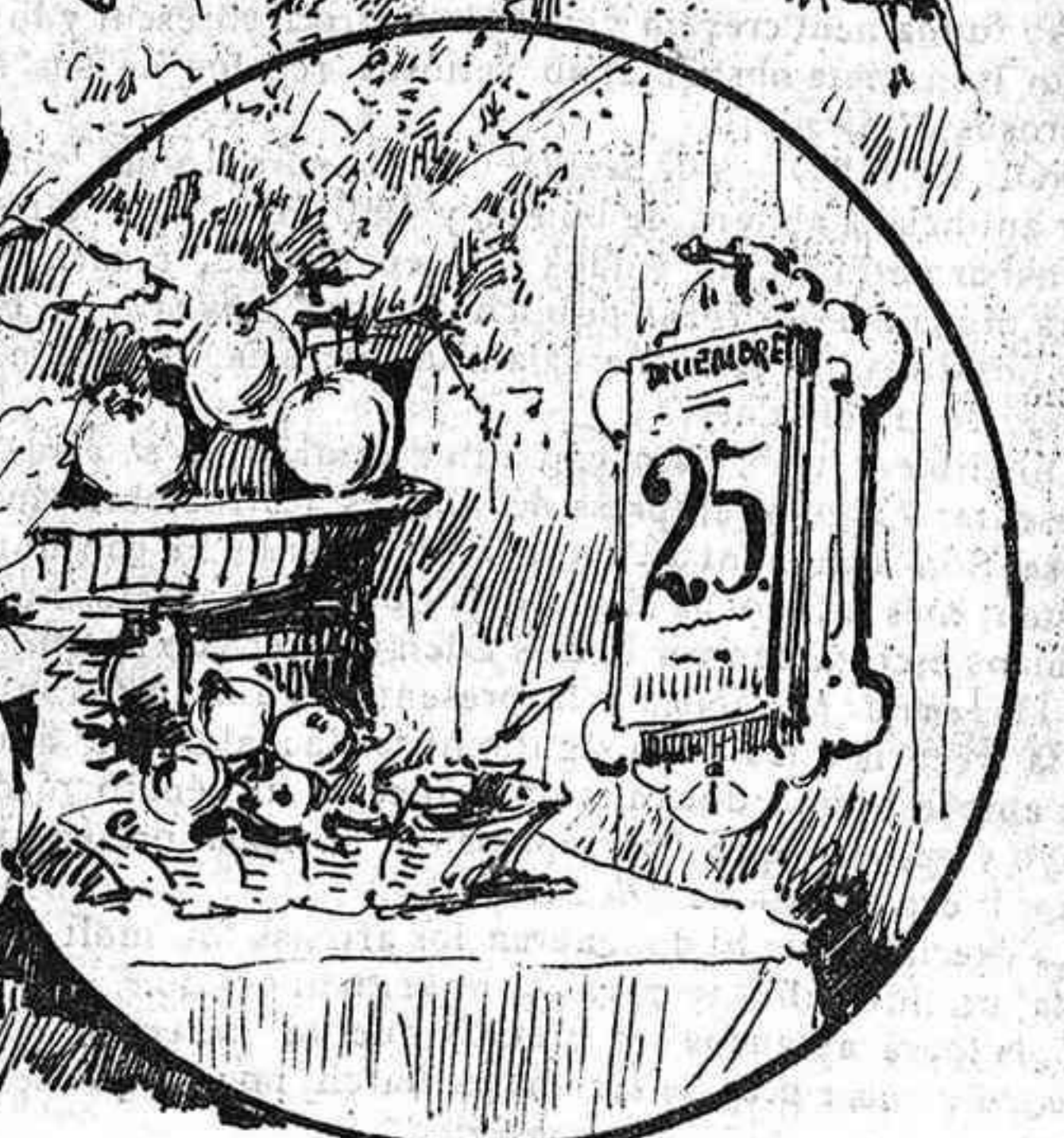
MÚT-XERRAIRE.

Un día sent petitet,
bó y jugant ab en Pepet,
deya: Jo 't fusellaré
si 't pronuncias; y ara que
los mes alts llóchs ha escalat,
y cent cops s' ha pronunciat,
afusella á tort y á dret
tal com va dir á 'n en Pepet.
—Ja sè qui es...

—¡Endevinat!

NADA!

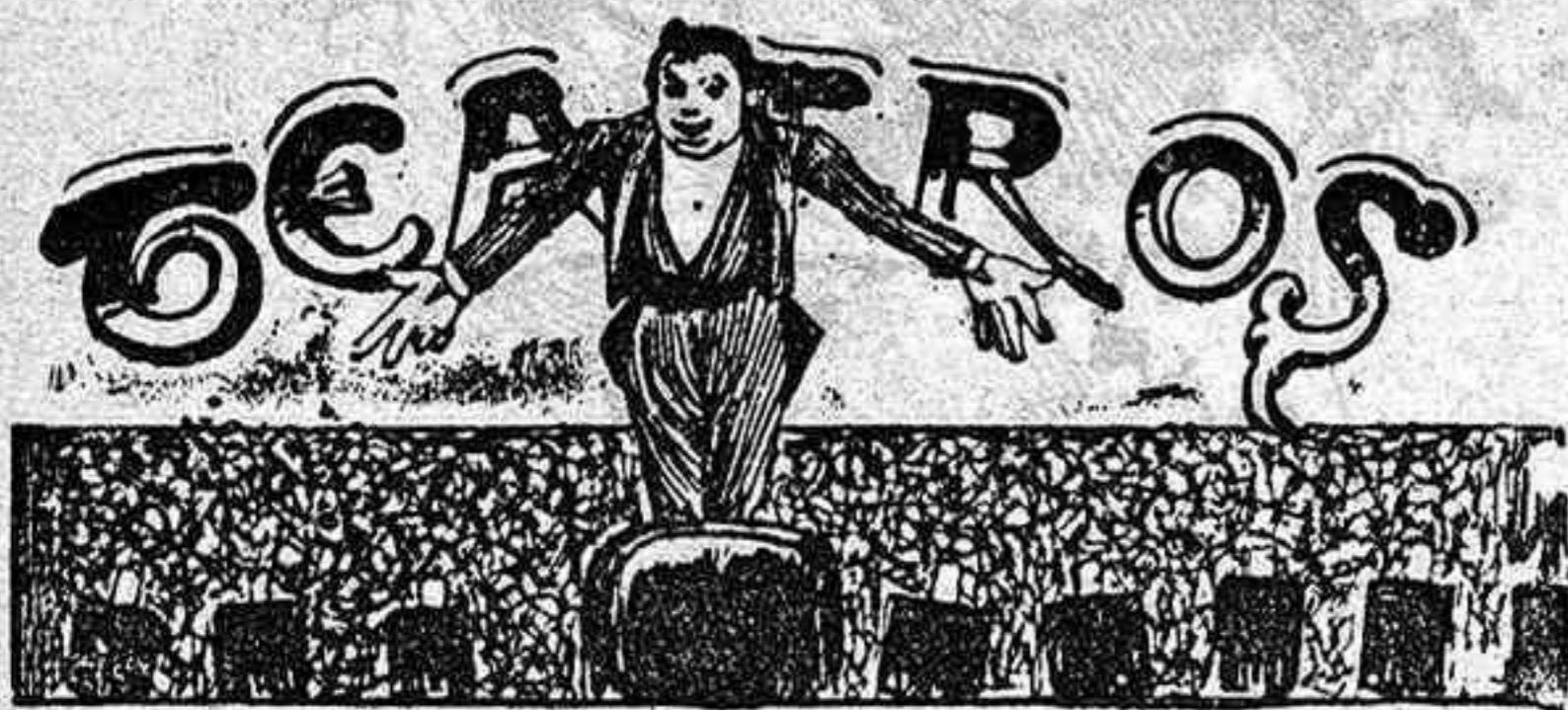
K. Miss

NOSTRE RETRATO

Publiquém en lo present número, lo del primer actor y director del Teatro Catalá, don Teodoro Bonaplata.

Aqueix excelent artista es, sens dupte de cap mena, un dels mellors actors trágichs d' Espanya y el mellor del nostre Teatro, en el que ha vingut á omplir satisfactoriament, lo vuit que deixat hi havia, lo malograt D. Joaquim García Parrenyo, qual pèrdua ploran encara avuy tots los aymants de la literatura dramática de la terra.

Algunes obras del nostre extens repertori, entre ellas: Judas, Mar y Cel y Otger, etc. morirán lo día que lo Sr. Bonaplata deixi de petjar las taulas del nostre Teatro Regional del qual es la mes lligítima gloria.

ROMEA.—Per causa de la repentina indisposició que sufrí l'actor Sr. Virgili en la funció del diumenje pus també s' ha vist atacat de lo *dengue* que ab tant d' entussiasme (per ell) assola á nostra capital, tingueren d' encarregar-se de sos papers los apreciats actors Srs. Daroqui y Goula, respectivament, sortintne sumament airossisims apesar de no haber tingut cap ensaig.

Per dilluns próxim s' anuncia lo benefici del Sr. Bonaplata, reputat primer actor y director de la companyia en que posará en escena lo drama de Zorrilla, titulat: *Sancho Garcia*, obra que no més desenterrava lo eminent y malhaurat actor D. Rafel Calvo; posantse á continuació la aplaudida comedia de nostre director Sr. Ferrer y Codina, titulada: *Castor y Polux*.

Ab fundament creyém veurer lo teatro favoregut y lo senyor Bonaplata obsequiat ab valiosos regalos de sos numerosos admiradors.

NOU RETIRO.—¡Olé Sevilla! dels senyors Romea y Esteller anunciada ab tant de bombo y platillos y ab l' auspici d' haber obtingut un ruidós éxit en Madrid, resultá una obra digna del *intelligent* publich del *oso y madroño*, pero per nosaltres 'ns fou una calamitat literaria, ab tota la extensió de la paraula.

Dificilment trobaríam cap autor catalá que s' atrevis á presentar á alguna empresa de nostres teatros obra tan insulsa. Son argument es molt similar (si bé lo conjunt es bastant mes inferior) á la sarzuela que dos modestos autors catalans escrigueren per lo café Eden-Concert ab lo titul de: *La Verbena de la Paloma* y la presentaren á dit café-cantant ab la creencia que hauria sigut rehussada á alguna d' aqueixas empreses que donan tanta protecció al género madrilenyo y ¡pensar que han representat y hasta presentat ab luxo, l' esperpento de ¡Olé Sevilla!

La execusió que hi dongueren los artistas fou molt esmerada, no lluhinthe cap part per no tenirhi ocasió.

Sols lográ aplausos un preludi que hi ha en lo segon quadro y encar peca de ser massa llarch, por lo que se feu pesat.

Ab obras com la esmentada es com se desacreditan las Empresas y com lo públich se retreu d' assistir al teatro.

Dissapte tingué lloch lo benefici de la senyora Segovia, logrant veurer lo teatro plé de gom á gom com á demostració de las simpatias que ha sabut captarse. Fou obsequiada ab regalos.

S' estrená *El señor Gallina* de los senyors Segovia y Frontaura.

CATALUNYA.—També s' ha representat ¡Olé Sevilla!, obtenint casi igual exit que en lo teatro Nuevo Retiro. No hi valgué á obra tan *inmortal* lo pendrehi part en un paper insignificant la reputada primera actriu senyora Alverá y lo estrenarse una preciosa decoració dels senyors Moragas y Urgellés.

TIVOLI.—Ab lo aparato de costum s' ha representat: *Los sobrinos del Capitan Grant*, obtenint aplausos los artistas de las companyas lírica y coreográfica.

Se prepara *El Salto del Pasiago*.

CIRCO ECUESTRE.—En lo próxim número parlarem degudament del notable y merescut éxit que ha obtingut la pantomima: *Damon y Pythias*.

Per avuy sols fém lo recomenarla á nostres lectors assegurantlos ser, la pantomima que s' ha presentat ab mes propietat en dit local.

UN CÒMICH RETIRAT:

Son de lo bó y que no enganya,
fent sols al mérit justicia,
tots los còssos de milicia
qu' hem tingut aquí en Espanya.
Lo gran pintor Jules Pátek
aquet retrato 'ns ha dat,
d' un dels pochs braus qu' han quedat
del Batalló del Tomátech.

GRACIÓ FÚNERRE.

No tingueu por... no frisséu.
Faréu molt goig á la taula.
Ara, á mas mans moriréu
pero vos dono paraula
que ni vos 'n sentiréu.

Ja restablerta de la malaltia qu' ha suferit la distingida primera actriu jove del Teatro Catalá, D.ª Càrme Parreño, tornarà á surtir en escena en la present setmana.

A Paris tot lo ministeri está també atacat del *dengue* ó *influenza*, com li diuhen allí; lo ministre de la guerra, lo del exterior, lo d' hisenda, lo d' agricultura y molts alts funcionaris.

Noy, si sigué mortal... ¡quin alijo!

Ha sortit l' Almanach de *La Semana Cómica*.

Cómprinlo que riurán; es capás de fer treurer lo mal humor á un viudo de *vint y quatre horas*.

Lo *Noticiero* celebra la zarzuela: ¡*Olé Sevilla!* dient qu' abunda en xistes y que 'l públich va rebrerla ab aplauso y parla d' una ovació al mestre que 's va veurer obligat á repetir un número en mitx d' atornadors a plausos.

En cambi *La Publicidad* la tira á las potas dels caballs.

Aixís es com s' ilustra al públich.

¿A qui s' ha de creurer?... Al pare y la mare!

La Publicidad creya que lo submarí Peral havia de reunir las fabulosas condicions del *Nautilus* de Julio Verne.

Ay senyor!... Déuli un carmel-lo.

A Madrit també hi ha mitx ministeri malalt del *dengue*.

La sort que no es enfermedat mortal, del contrari ja no m' arriparia la camisa al cos.

Com ho fariam si 'ns faltavan aquets pares de la Pátria?

•Ay, Deu nos 'n quart.

Sembla que 'l problema de la navegació submarina está resolt.

No ho veu, senyor Alisal, lo que li déyam?

Vosté va precipitarse en admetrer lo rasgo de generositat del Sr. Peral.

Ja cal que, si vol quedar com un home, repeteixi la donació.

• Ho farà?

Hem fet casi nét de la tirada d' Almanachs; al posar aquest número en premsa, no 'ns quedavan mes qu' uns dos cents exemplars:

Hem fet curt... rés... ho sabém per l' any que vè, si som vius.

Tenim fo gust de notificar als nostres lectors, que lo digne Alcalde de Sant Martí de Provencals, Sr. Agustí, está convascent de la grave malaltia que ha passat.

Ho celebrém de debó.

Sembla que 's tracta de crear un nou partit republicá en la provincia de Barcelona, que no reconeixerá á cap jefe. Y es clar: la unió fá la forsa.

Doném las gracias als nostres excelents artistas senyors J. A., Camins, R. Cilla, A. Coll, A. Ferrer, F. Gómez Soler, Melitón; González, Lluís Labarta y Punts suspensius per la seva galanteria en remetren los seus autógrafos, felicitant als lectors del nostre Setmanari.

Ha visitat nostra Redacció lo nou setmanari *La Papallona* del que n' es director nostre amich lo reputat poeta senyor Ayné Rabell.

Ab molt gust establim lo cambi, desitxanhi llarga vida y prósperos resultats.

Pera principis d' any nou s' anuncia l' aparició d' un nou setmanari catalá, titolat: *Lo Pregoner*.

Avant y fora.

—Vostés son mol mal criats; y ab mí no sé lo que 's creuhen.

—Es que á vegadas s' veuhen ciertas interioritats...

EPIGRAMAS

L' altre dia prop del mar parlavan sis peixeters, quan va dir un: — á las donas ¿quin peix els agrada més?

—A la meva, la sardina, va di un qu' es deya Gonzalo, pero com que li fa mal, per poch que pugui, l' hi amago.

Un jove que 's diu Andreu, dependent de can Romeu, diu, per ferse home de ciencia, qu' ell dú la correspondencia; y es vritat, la dú al correu.

MUT XERRAIRE.

SECCIO REGILIOSA

Tercera funció en lo Temple Republicá *Historiador* en honor á Sant Acor.

Van ocupar la cátedra de Sant Pere de Torelló los tres préberes á la vegada, reverendos Heredia Valls y Jofre, fent un sermó á *tercelto* y deixant a Sant Acor á punt d' *emprova*.

Seguint la nostra costum extreyém del discurs *mistic* las següents frases entre moltes d' altres que també fan lo seu pés. Allá vá:

„No usarém lo llenguatge *grossero*. (Hi ha paraulas que traduhintlas s' esbravan) ab que va injuriarnos lo Sant Acor, impropí de la serietat, etc.

„La nostra honra y los nostres actes molt per sobre de la bilis de Sant Acor, etc.,

„Afortunadament ja en lo cel han jutjat á Sant Acor; lo sant mes incorretjible y perturbador, etc.

„La cabra sempre tira al monte; Lo perturbador reincident, lo discor constant, 'l que va esgrimir sas *malas armas*, unas vegadas contra Sant Pascual, altres contra lo beato Soler; 'l que va ridiculisar al nostre *quefe*; 'l que quan no ha pogut perturbar la casa seva ha perturbat la del vehi, etc.

„Sant Acor devia abans tallarse la ma, que profanar las columnas del *Publicio-Ortógrafo*, de qual temple fou implacable enemich y que' ara n' es *compañero* porque li convé, com dexará demá de serho si' li es bo per la salut; qu' aixis es y será sempre Sant Acor, etc.,

No volém extractar rés mes del notable discurs dels citats oradors sagrats, Heredia, Valls y Jofre, celebrat devant l' auditori que ja coneix de temps los miracles y *sabiduria* del Sant.

Si hi ha cap mes conferencia en lo citat temple, ja n' enterarém als nostres lectors.

Telégramas

Madrid 23.—6 matí.—Es fan esforços per tenir lo *Dengue*, en rahó á que s' ha proclamat malaltia de moda entre l' aristocracia.

En las tarjetas de visita s' hi anyadeix al nom, la frase de: *Ha tingut lo Dengue*.

Id. 23.—10 id.—Han recaigut del *Dengue* los senyors Condé de Xiquena y Marqués de la Vega de Armijo, inspirant enveja als membres d' aquella societat madrilenya.

Id. 23.—12 id.—Hi ha qui, estant bò, 's fica al llit per fer veurer que tè lo *Dengue*.

No queda cap persona notable que real ó positivament haja deixat de tenirlo.

Id. 23.—4 tarde.—Al Vizconde del Ciruelo se li ha negat la ma de la Marqueseta del Ribet blau, porque no ha tingut encara lo *Dengue*.

QUIERO.

NOTICIAS MARITIMAS

Lo vapor *Ajuntament nou* sortirá lo primer de Janer ab un cargament de sachs vuits pera las casas del Arrós.

Com encara s' ha de nombrar lo capitá, no podém declarar son nom.

La marineria está animada dels mes *richs desitjos*.

Los vapors *Rius y Tamboret* y *Fontrudona*, deixarán de navegar l' ultim d' aquest mes per disposició del Comandant de Marina senyor Mell Hado.

En vista de las moltes averías que s' han observat en los cascos y arboladura, es créu que quedarán per sempre mes de ponton en algun recò de port per criaderos de musclos.

NOVETAT EN GROMOS REGORTE PER PROGRAMAS MENUS FRANCIS INDUSTRIALS.

LITOGRAFIA BARCELONESA

IMPRESIONES RAPIDAS

ESPECTACLES AVISOS

TEATRO PUBLICIDAD

Funció per' avuy.

La zarzuela en un acte:

Lo Tío Caniitas

desempenyada magistralment per lo Sr. Mirón.

Gran ball d' espectacle:

Los minios y las minias

per tot lo cos ortográfich.

NOTA. Encara que se suspengui la funció per mort d' algun artista, se' n farà lo judici crítich.

Y encara que sigui vuit lo teatro, se dirá qu' ha sigut plé, sempre que l' autor sigui amich de confiansa.

A tres quarts de quïnse.

Hi haurá *tragaderas*.

L' *ordinari* de Tarrasa surt cada dos ó tres dias de la Rambla del Centro.

Se suplica 'l raspall porque en lo cotxe hi ha molta brutícia.

Per coneixerl', en la portella hi ha un sant Acor pintat, rodejat de filabarquins espuntats

CORRESPONDENCIA

Anirá: Ricart Estapé (próxim número).---Raresa: No hi ya cabrer res més; dispensi. Lo qu' ara envia ha fet tart, pero pot aprofitarse pera lo número que vé.---J. T. R.: Massa amor!---P. del Montsant. Buscàrem y lo d' avuy no m' agrada.---J. Tesrub. La buscàrem ---Boniató Calent. Massa llarch; fassin un altra.---Jaume Costa. Ha fet ta: t.

Deixém per inútils, 15 treballs més rebuts fins lo 23 inclusiv.

TURRONS

—Ja son de primera?

—Y donchs...

Son dels que l' Arnús 'n gasta
Ja li dich jo que 'n Sagasta
no n' ha dat may de tan bons

SECCIÓ DE TRENCA-CLOSCAS

XARADA

Ma segona es part del cos
ma primera es consonant.
Amat lector, ves buscant
ma total en lo teu cos.

SACAS.

XARADA PERDUA

Avuy en lo carrer de Totat s' ha per-
dut un bastó escopeta-que perteneix al
hu-dos invers de donya Quiteria.

Si algú l' hagués trovat y 'l vol tor-
nar al seu duenyo, es del hu invers n.
12 ó be al passeig del hu n.º 20---. Olot.
Dit senyor 'ls gratificará.

BALDOMERO TORRES.

ENDEVINALLA

Has de veurer 'm en tot pis
que á la finestra m' estich;
sense mi no hi ha cap rich
ni ningú fora felis.!

JOSEPH TERRI.

TRENCA - CAPS

NOVA INVENCIO

Buscar una ciutat d' Espanya que
tingui onzé, y de las cuals, ne tingui,
cinch de vocals y totas iguals.

PEDRO BOLADERES.

LOGOGRIFO NUMERICH

- 7—Consonant.
 - 1 2—Animal.
 - 6 3 6—Nom de dona.
 - 8 9 8 6—Nom de dona.
 - 8 8 6 3 6—Un teixit.
 - 5 0 3 4 8 8—Animal.
 - 3 4 5 6 3 9 7—Nom d' home.
 - 5 6 7 9 8 4 3 6—Nom de dona.
 - 1 2 3 4 5 6 7 8 9—Poble de la provincia
de Valencia.
 - 5 9 7 3 2 8 4 6—Nom de dona.
 - 5 9 8 9 3 4 6—Ciutat d' Alemania.
 - 8 8 2 1 7 6—Animal.
 - 1 6 7 5 6—En la marina.
 - 8 8 2 9—Animal salvatge.
 - 9 5 6—Animal.
 - 8 6—Musical.
 - 1—Consonant.
- UN VENDRELLENCH.

GEROGLIFICH

+
A A O A A
I
A E I O U

JORSONA.

SOLUCIONS

A LO INSERTAT EN LO NÚMERO ANTERIOR

- Xarada.—Simón.
- Anagrama.—Bóca-Cabo.
- Mudansa.—Rech-rich-roch-ruch.
- Problema.— $45 + 4 + 7 = 56$
 $67 - 4 - 7 = 56$
 $2 \times 4 \times 7 = 56$
 $1568 : 4 : 7 = 59$

1682

- Trenca-caps.—Aucells de paper-Olger
- Intrínquilis.—Soca.
- Logogrifo numérich.—Gumersindo.

LA TOMASA

PERIÓDICH FESTIU, IL-LUSTRAT Y LITERARI

Preus de suscripció:

- Espanya y Portugal, trimestre. 1'50 ptas
- Cuba y Puerto Rico id. 2 "
- xtranger id. 2'50 "

NOTA—Tota reclamació podrá diri-
girse á la Administració y Redacció del
periódich, carrer de Sant Pau, n.º 56.
LITOGRAFIA DE RIBERA Y ESTANY.

Lit. Barcelonesa, S. Pau, 56.—Barña.